

LOEIZ HERRIEU

FEST E ZO!

FAL FOÉRAJ

MOLLADENNEU *DIHUNAMB*

én Oriant

1931

10722

LOEIZ HERRIEU

13
891
682
HER

LIVREU ARAL GROEIT DE L. HERRIEU

(É guerh éñ é di : St Karadeg, Henbont
c/c. 241-28 Nannet)

Kerhet de Bariz, péh hoari eit er vugalé.....	4 real
En Erñen hag er Rozen, guerz.....	4 real
Prinsezig en deur, get ur ioh limajeu.....	22 real

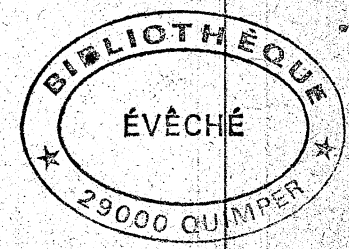
AR UN DRO GET RÉRAL

Istoér Breih, ar bapér brau.....	5 sk.
ar bapér distér.....	4 sk.
Imram Mael Duin, beaj burhudus.....	8 r.
Chansons populaires du Pays de Vannes, get brehoneg, galleg-hag en ton, Ur pikol livr bras.....	31 l. 80

Mar en des plijet d'oh er livrig-men, keméret *Dihunamb*,
léh ma kaveet, bep miz, treu kaer de lén. Goulennet un nivé-
ren eit guélet get L. Herrieu, St Karadeg, Henbont.

Fest e zo!

FAL FOÉRAJ

MOLLADENNEU *DIHUNAMB*
én Oriant
1931

Dihuennet é hoari en treu-men hemb otré en obérou

Fest e zo !

Soñnenneu hoariet

HOARIERÉZED

Ur vam-goh.

Hé merh, mam Nolùen hag Elén.

Nolùen.

Elén, hoér vras Nolùen.

Merhed aral.

(Ur soñnér pé deu ne huélér ket)

Un ti ar er méz. Etal en daol, ur voéz deit ar
en oed, é vrochennat pé é néein. Etalti, ar un
vrìch izél, ur plahig vihan é sellet doh hé memé,
harpet ar hé glin, é hoari get er hloañnen.

Er méz, é kleuér, un tammig pel, er binieu hag
er bombard é son de gorol ; fest e zo é kér.

Hemb soñnerion é hellér obér èl er bombard
get un délen deliaù.

Er vam-goh

L'esket 'ta me gloañnen, Nolùen, ma hellan brochennat. Droug
e hues d'hou ivineu, ma ? *(Ur poz)*

Nolùen

Memé ?

Er vam-goh

Petra, me merhig ?

Nolùen

Pen dé guir é ma er réral ér fest, laret hui d'ein ur soñnen
eùé, unan èl ma kañnet d'ein mar a huéh, unan sord e vezé
kañnet ér festeu, én amzér ma oeh hui iouank.

Er vam-goh

Ur soñnen, me hroëdur ? (*Chonjal e hra*) Chetu en hani e oë bet kañnet d'ein dé me éred. Bout zo ohpen deu uigent vié a hou-dé. Nen dé ket déh éh oë ! A pe oen mé iouank, é kement fest é vezé kañnet doh taol, pe vezé en dud get ou miren.

(*Er vam-goh e hra ur skarh d'hé goug hag ur saù d'hé hapot hag é krog de soñnein .*)

Er vam-goh

En dud iouank pe ziméant, (1) } (*diù huéh*)
Ne houiànt ket petra e hrant

Kenevo Kameradéz,
Kenevo eit jaméz ! } (*diù huéh*)

En dud iouank e chonj geté
E koéh en eur a veg er gué ; } (*diù huéh*)

Kenevo Kameradéz.
Kenevo eit jaméz !

(*Nolüen e asé kañnal en diskan ar un dro get hé mémé*)

E koéh en eur a veg er gué ; } (*diù huéh*)
E vè en dél milén e vè.

(*En or e zegor en un taol hag é ta én ti mam Nolüen, merh d'er vam-goh. Leskel en or hantér degor*)
(*Dihañnet en des er vam-goh a gañnal*)

Er vam

Ho ! Ho ! bourapl é genoh hui eüé ama ,me gred ?

Nolüen — e saù de saill doh hé mam

Memé e oë é laret d'ein, me mam, er soñnen e oë bet kañnet dehi én hé fest.

Er vam

Nen dé ket unan neüé é nezé, sur !

Er vam-goh

Nann, unan goh é, hani er Plah éred.

Er vam — e gan.

En dud iouank pe ziméant...

Er vam-goh

Justerhoalh. (*Ur poz*)

Hama, nag er ré iouank, obér e hrant bourusted, me merh ?

(1) Ton : *Dihunamb* 1911, p. 264.

Er vam

Ou goalh, mam, ha korol, ha kañnal ! Joius é en ol, kaer é en amzér. Chetu guerso n'em es ket guélet ur fest ker bourus.

Er vam-goh

Guélarzé, guélarzé... Bourusted e zo loden er iouankiz. Nag er plah éred, ur vraù é get hé dantér belouz guerh ?

Er vam

Ur goanten ! Nag amiapl ! Ur chanj vat, kredan, en des groeit mab er handerù Joheb.

(*Kleuet e hrér ataù er soñnerion ha tistoh trouz korol. En un taol éh arriù én ti un nebed merhed iouank dré en dorn, é korol en ur gañnal : Kapitén St. Maleu.*)

Elen — e gan en ur gas en dro.

Er soñnér e son ar un dro geti, ér méz. Er merhed e ziskan :

Me mam genoh e houlenan (1)

Lura

Me mam genoh e houlenan

Me mam genoh e houlenan

Me zimé pé ne ziméan ;

Me zimé pé ne ziméan ;

Chanchigeu erhoalh e gavan :

Chanchigeu erhoalh e gavan

Tri paotr iouank hag un intanù !

Tri paotr iouank hag un intanù !

Kapitén Sant Maleu mar karan !

(*Dihan e hrant. Hoarh ha konz*)

Er vam

Seblant a festeu e zo hoah nezé'ta Elen, mar dé guir er soñnen?

Er verh — guü

Dam, me mam, ur huéh benak é tei me zro eüé, merhat ?

Er vam-goh — hag en des dihañnet a vrochennat eit sellet doh er iouankiz :

Merüel e zo ret

Diméein nen dé ket ! ...

(1) Ton : *Chansons populaires du Pays de Vannes*, p. 132

Er verh — guin perpèt

E laret hui, memé ; met hui oè hui diméet-neoah, ha iouank hoah, pen dé guir n'hou poè nameit nandek vié. Ha mé chetu guélet d'ein er gué aval é vleuein uigent kuéh dohtu, hag éh onn ataù plah iouank...

Er vam

M'em es mé choéjet unan aveidoh, ché, Elén, hag ur faraud !

Elén — kurius

Più ?

Er vam

Divennet ?

Unan a gansortézed Elén

Mab Tual er boulanjér...

(*Er merhed e sel doh Elén en ur vouchoarhet. Er soñné e son ton : Soñnen Elén*)

Elén — ar un dro get er soñné

Mar fal d'oh hui men diméein (1) {
Ur boulanjér 'gonzet ket d'ein (diù huéh)

Er merhed iouank — rah ar un dro

Perak enta, Elén ?

Er vam

Perak enta, me merh ?

Rah ar un dro

Perak enta ?

Elén

Ur boulanjér e fouet é doéz {
Me foètehè mé just ken és (diù huéh)

Er merhed iouank

Guir e laret, Elén !

Er vam

Guir e laret, me merh.

En ol

Guir e laret !

(1) Ton : *Chansons pop. du Pays de Vannes*, p. 134.

Unan ag er merhed

Mab Julian er bosér é blijehé guel dehi, koustelé ?

Elén

Mar fal d'oh hui men diméein
Ag ur bosér 'gonzet ket d'ein

Er merhed iouank

Perak enta, Elén ?

Er vam

Perak enta, me merh ?

En ol

Perak enta ?

Elén

Ur bosér zo kri a galon,
P'em hemérehé léh ul lon !

Er merhed iouank

Guir e laret, Elén !

Er vam

Guir e laret, me merh,

En ol

Guir e laret !

Unan ag er merhed

Ha petra larehé mab tavarnour Skarh-er-Poch hag e zo doh hé hlah eùé...

Elén

Mar fal d'oh hui men diméein
Un tavarnour 'gonzet ket d'ein !

Er merhed iouank

Perak enta, Elén ?

Er vam

Perak enta, me merh ?

En ol

Perak enta ?

Elén

Un tavarnour get é ivaj
Me lakehè rè de filaj !

Er merhed iouank

Guir e laret, Elén !

Er vam

Guir e laret, me merh,

En ol

Guir e laret !

Unan ag er merhed

Na Pier er hantonér hag en des uzet tri ré boteu, e lar, é tonet
d'er vorh d'hé guélet...

Elén — *éh obér un dro ar hé sulieu
hag é pas hé biz édan hé fri.*

Mar fal d'oh hui men diméein.
Ur hantonér 'gonzet ket d'ein

Er merhed iouank

Perak enta, Elén ?

Er vam

Perak enta, me merh ?

En ol

Perak enta ?

Elén

Ur hantonér ar en henteu,
A boén ma houni é dam kreu !

Er merhed iouank

Guir e laret, Elén !

Er vam

Guir e laret, me merh,

En ol

Guir e laret !

Unan ag er merhed

M'anañ unan hag e zehé erhoalh d'hé goulén... a pe gredehè !

Elén

Più ?

Hé hansortéz

Matañ en toér plouz

Elén

Mar fal d'oh hui men diméein
Ag un toér 'gonzet ket d'ein !

Er merhed iouank

Perak enta, Elén ?

Er vam

Perak enta, me merh ?

En ol

Perak enta ?

Elén

En toér, ar en toenneu,
E riskl a dorrein é vanbreu.

Er merhed iouank

Guir e laret, Elén !

Er vam

Guir e laret, me merh,

En ol

Guir e laret !

Unan ag er merhed

Pas, de vab er go éh ei.

dehorn de bellat.

Elén — *get donjér hag é lakat hé*

Mar fal d'oh hui men diméein,
A vab er go 'gonzet ket d'ein.

Er merhed iouank

Perak enta, Elén ?

Er vam

Perak enta, me merh ?

En ol

Perak enta ?

Elén

Mab er go du doh é vegin
E zo ken donjérus é vin !

Er merhed iouank

Guir e laret, Elén !

Er vam

Guir e laret, me merh,

En ol

Guir e laret !

Unan ag er merhed

Pé de baotr er Guidér...

Elén — é heijal hé diskoe

Mar fal d'oh hui men diméein.
Ur guidér 'gonzet ket d'ein.

Er merhed iouank

Perak enta, Elén ?

Er vam

Perak enta, me merh ?

En ol

Perak enta ?

Elén

Ur guidér, é peb amzér
E zo laer bras ha geuiatér.

Er merhed iouank

Guir e laret, Elén !

Er vam

Guir e laret, me merh,

En ol

Guir e laret.

Unan ag er merhed

Julian er héré e blij eùé dehi, met...

(*Elén e hra bégeu*)

Er vam

Ia maheignet é ; met, me merh, ne hues ket kleuet laret ;

En hani e faot dehon ur jao disi

'Zo ret dehon chom hemb hañni.

Eit ur priéd é ma ur sord ! (*Ur poz*)

Più e blijehé d'oh hui nezé 'ta ?

Elén — en ur gemér deu zorn hé

hoérig hag en ur ober meni-korol.

Mar fal d'oh hui men diméein

A vab er markiz konzet d'ein !

En ol — étre en diù huéh ag er poz

Ho ! Ho !

Er merhed iouank (*get un ton soéhet*)

Perak enta, Elén ?

Er vam

Perak enta, me merh ?

En ol

Perak enta ?

Elén

Mab er markiz en des argant :

Bout moéz dehon me zo koutant !...

Er merhed iouank

Guir e laret, Elén !

Er vam — é léh kañnal

Ré vras a dam, me merh, ré vras !...

(*Er soñné e son er bal*)

Elén

Damb d'obér er bal, ché ! Ha ni hrei guel ...

(Er merhed iouank e achap en ur hoarhet, dré er vréh, en ur saill. Kañnal e hrant :)

Ne vo ket fest genemb (1)

Ne vo ket fest genemb

Bamdé !

(Er merhed e ziskan)

Er vam — é vonet ar ou lerh.

Bourapl é bout iouank, chetu !...

Noluen

Ur soñnen hoah, memé ?

Er vam-goh

Ur soñnen hoah, me merhig ? — *(Ur poz)* — Hama chetu, unan hoah ag amzér me iouankiz. En amzér-mé ne vezé ket ridet arlerh en argant èl ma vé groeit hiziù en dé, ha kañnet e vezé :

(En ur gañnal)

Guel é karanté leih en dorn (2)

Eit men dé madeu leih er forn ;

(Er vam-goh e saù hag e ia trema er cheleuerion)

Madeu e za, madeu e ia,

Karanté e chom léh m'é ma.

Karanté e hra eurusted

Ha madeu ne hrant ket perpet.

RIBARDEN

(Unangonz)

FAL FOÉRAJ

Er blé-men éh oè troeit ém fen de vonet eùé de Foér hantér Genvér. Eit laret mat er huirioné, un tammig dobér en boè de vonet dehi. Rak a hendaral, é vehè bet taol chanj d'ein digérein en dé-sé. Nen don ket mui eit monet de ridek foérieu ha marha-deu. En dra-sen e oè mat a p'em boè trihuéh vlé. Rè a dud, rè a giri, rè a dānkiri — pé otoieu, el ma larér é galleg — e gav en dén bremen ar en henteu. A dural, laret e vè, a pe iér d'er foér hemb dobér, é tér get dobér d'er gér. Guir erhoalh é en dra-sé, me zud vat, nag é ma.

Ne oen ket mé oeit ur sord, eit laret mat, de foér Henbont hemb dobér.

Chetu penaos éh oè degoéhet me zreu : Ur bugul seud hur boè dobér anehon, eit lakat é léh en hani e oé arlañné genemb hag e oè bet ret d'emb laret d'é vam donet d'er hlah. Mal e oè. Ur rienn-gaill, me zud vat ! En achinant e oè en tam kren-baotr-sé. Nag ul laer ! Ia ul laer... Chonjet é skrapé dornadeu sukr doh er vestréz a pe vezè eh obér hé hafé, hag en ou huhè. A p'en dezè trahoalh, é kargè ur vouist sukr koh ; hag a pe vezè kaset d'er vorh de glah ul livr sukr, ean hoarnè en argant geton hag e gasè d'emb er vouistad sukr laeret azohomb. Na penaos agnen ! Met nitra é en dra-sé. Arlañné, (ur blé pe arriùo foér Sant-Jeli), éh oè achapet get unan a me seud ha oeit d'hé guerhein d'er foér... Un tad laer, e laran d'oh ! Met eùé, és é doh kompren n'en doè ket debret kalz a goubladeu krampoeu ém zi mé goudé en taol-men. Trahoalh, me zud vat, ohpen trahoalh.

Hag er voéz ha laret d'ein de vitin foér hantér Genvér :

— A pe gareheh, bôulom keh, monet d'obér un droiad betag er foér, marsen é kavéheh ur hrennard benak ?

Ha mé oeit.

(1) Ton : *Chansons pop. du Pays de Vannes*, p. 121

(2) Ton : — — — d° — — — — p. 71

Er vorh em boè kavet léh én un tankar. Er huéh getan e oè d'ein monet én un « oto ». Ur blijadur é boiajein én amzér-men ur sord, nag éma ! Guir erhoalh e lar er paotr-ni éma finoh tud én amzér-men eit er ré goh. Na pésord treu e za ar er doar alkent ! Ne vern, és é ataù boiajein getè. Ha diapl, ha kaer, ha blòt d'hou tibunér ! Na skan e veh é tichen anehé ! Guir é eùé é hrant un hal mat ar hou ialh. Met erhat é kav en dén dispign ur blank benak ohpen ha bout en é és.

Ne oemb ket bet ur momant eit monet beta Henbont.

Met ag en taol ketan, éh arriù ér foér, em boè guélet erhoalh ne oè ket tu d'ein de hoprat bugul erbet. Na gobreu e zo bremen me heh tud ! Pouiz er bugul, én argant. Ne vè ket mui gopreit en dud, en amzér-men, prénet en hani e vent ha hoah ne cho-mant ket genoh... Faot laret é ma divourapl bremen d'en hani e zo é lakat tud !

Ma n'em boè ket kavet bugul erbet, kompérion em boè kavet ur sord. Ré èlonn hag e oè é klah, ia é klah ! Rak èl ma laré Mari-Joheb Kerpont, e oè eùé é klah ur vateh ino :

Er hlah e oè frank ;

Met er havouid ne oè ket stank.

Ne talv ket d'ein dispieg d'oh er péh em boè guélet ér foér. Bet oh bet abarh eùé ohpen kant kuéh merhat. Met en dro vil e oè arriù genein e zo daù d'ein dispieg d'oh, rak troieu sord-sé ne vent ket guélet bamdé.

Oeit e oen de glah ur chopinad chistr get ur marhadour seud ag er vro Kernèu, barh en davarn e zo ar gorn er blasen. Eh oemb ino didrous erhoalh é teviz hag éh ivet a pe zas ur handerù d'ein de skoein ar me skoé.

— Mal e vo achap Edoar, emé ean d'ein. Goal val. De bedér ér éma deli d'er har monet kuit.

— Ha péd ér é ?

— Pemp minut e vank hoah de bedér ér. Ret e vo d'emb ridek Ha ean araok.

Ha mé ar é lerh, goudé bout bet péet en deu chopinad chistr e oè genom.

N'em boè ket groeit uigent pas ér méz ; get en hère e oè arnein, chetu rusket me zroed ar er paùaj (ret é laret eùé é ma diharak paùé Henbont ; rak nen dé ket sur er chistr em boé ivet en doè me lakeit de strebaotein) ha oeit mem botéz, me heh tud, en ur chudel pri e oè ino get ur varhadouréz, émesk kant aral.

Ha torret er chudel !

Hag ér varhadouréz ar me zro :

— Sapré baltaz ! emé hi, mèu oh, pe ne zalhet ket mui ar hou saù !

Chetu pelzo n'en des chet groeit kampen erbet sord-sé d'ein.

Petra reskond ? Petra gobér ? Cherrein mem beg ha péein er chudel.

Chetu justerhoalh er péh em boè groeit.

— Pegement hou chudel ?

— Dek réal, emé hi.

Ha mé reit dehi ur villeten a uigent réal en ul laret :

— Rantet monei d'ein ha fonapi ; rak goal val é d'ein monet d'en « oto »

Ha hi tenet un nebed billetenneu ha monei ag hé sah dantér. Met kaer hé devoè tourhellat, uigent blank e vankè dehi.

— Touchet 'ta touchet 'ta ! e laran mé.

— Touchet, touchet ! e reskondas hi ; faotè dihoal a dorrein me chudel ha ne vehet ket amen. N'em es chet de rantein d'oh. Kerhet d'ober monei.

— Bihannoh a ardeu ; nen dan ket mé d'ober me hent ar droed, ar bouiz priz hou chudel hui.

Ha mé boutet me zoed en ur chudel aral, en ul laret dehi :

— Hama, chetu eit uigent réal bremen ! Goarnet mem billeten genoh.

Ha mé araok èl un tén.

Me heh tud, honneh e oè chomet bamet ino...

Eh oè me zroed é monet én tankar pe oè e tiblas. Mal e oè d'ein. Guir é éh oè en dihaosteréz genein, dré forh ridek.

A p'em boè displéget dehè, én « oto », petra e oè arriù genein ha penaos em boè um zijablet a me marhadouréz, ino éh oè sauet skrign ha hoarhereh.

Betag er vorh ne oè ket bet kin konz meit ag en diù chudel-hont.

« Edoar, e laré en dud, hennen ne vè ket pel é tilui é gonteu »

Gozik éh oen fier a me zaol, é tegoéh er gér, fièroh eit a p'em behè kavet ur bugul.

Ne oè ket téhet d'ein monet mat barh en ti ma oen é konz a me zaol kaer d'er vestréz.

Pe oen achiù, hi oeit ha laret, get selleu du en déieu harnan :

— Amiot koh ! faotè ahoel kas er chudel aral genoh d'er gér, é léh hé zorrein !...

Diocèse de
Quimper & Léon
Evêché de Kersanton & Léon

Document numérisé en 2016

